УДК 502.171(477.82-751)

О. С. Музиченко

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД КАМІНЬ-КАШИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Анотація

Розглянуто структуру та просторове поширення природно-заповідних територій та об'єктів Камінь-Каширського району Волинської області. Якість заповідних об'єктів та територій оцінена за коефіцієнтами заповідності та інсуляризованості, показником щільності.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, Камінь-Каширський район, Волинська область, коефіцієнт заповідності та інсуляризованості, показник щільності.

Abstract

The structure and spatial distribution of protected areas and sites of the area Kamin-Kashyrskyi District Volyn region are considered. The quality of protected objects and territories is assessed by the coefficient of nature protection, insularization index, density of the NRF object.

Keywords: nature reserve fund, Kamin-Kashyrskyi District, Volyn region, coefficient of nature protection, insularization rate, density of the NRF objects.

Вступ

Стрімке посилення антропогенного навантаження на природне середовище призводить до змін та збіднення біорізноманіття. Створення та функціонування природоохоронних територій та об'єктів є головним фактором збереження рослинного та тваринного генофонду, запорука стійкості та відтворення природних екосистем в Україні [1].

Метою роботи є аналіз структури територій та об'єктів природно-заповідного фонду Камінь-Каширського району Волинської області.

Результати дослідження

Камінь-Каширський район один з чотирьох новостворених районів Волинської області. Згідно Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 р. «Про утворення та ліквідацію районів в Україні» Камінь-Каширський район частково включив в себе Любешівський та Маневицький райони. До його складу увійшли: Камінь-Каширська територіальна громада (ТГ) (1 місто, 54 села), Сошичненська ТГ (4 села), Прилісненська ТГ (7 сіл), Любешівська ТГ (1 смт, 36 сіл) та Маневицька ТГ (1 смт, 35 сіл).

Зміна площі району викликала необхідність проведення нових обрахунків та проведення аналізу структури природно-заповідних територій та об'єктів Камінь-Каширського району. Станом на 17.07.2020 р. кількість природоохоронних територій та об'єктів Камінь-Каширського району зросла з 42 до 109 (додались 26 об'єктів Любешівського району та 41 об'єкт Маневицького району), загальною площею 67482,75га (рис. 1).

Серед них виділяють: природний заповідник «Черемський», національний парк «Прип'ять-Стохід», заказники (17 ботанічних, 24 гідрологічних, 10 загальнозоологічних, 13 лісових, 13 ландшафтних, 5 орнітологічних), пам'ятки природи (17 ботанічних, 3 гідрологічних, 3 зоологічних), заповідне урочище озеро «Глибоцьке» та парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Любешівський». Загальнодержавний статус з них мають 11 об'єктів і територій ПЗФ, що складає 10,0%, а місцевого 98 – 90,0%.

Показник щільності об'єктів ПЗФ для Камінь-Каширського району становить 2,3 об'єкти/100 км^2 (до 17.07.2020 2,4 об'єкти/100 км^2), що є більш як в два рази вищим від середнього по Україні (1,08 об'єкти/100 км^2).

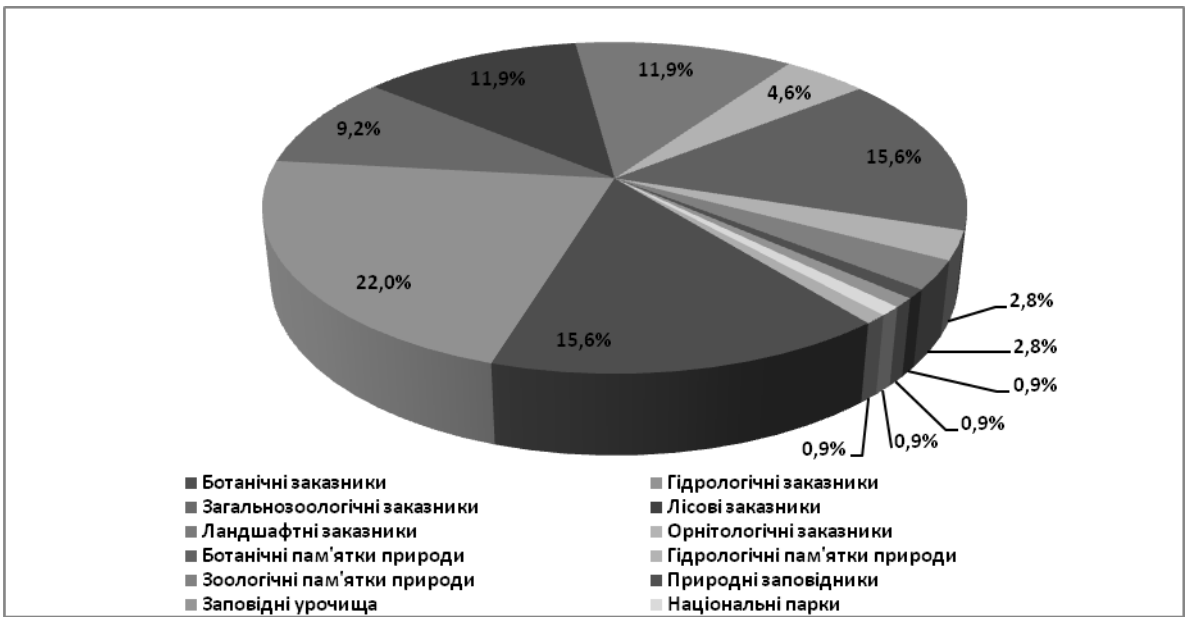

Рис. 1. Структура ПЗФ Камінь-Каширського району Волинської області

Зі збільшенням площі району коефіцієнт заповідності зріс (з 7,01% до 14,28%) за рахунок розміщення на його території великих за площею об’єктів та територій ПЗФ, однак коефіцієнт інсуляризованості, навпаки, зменшився (з 0,36 до 0,27), що відповідає незначному ступеню розчленованості природоохоронних територій та об’єктів.

Висновки

Новостворений Камінь-Каширський район Волинської області у цілому характеризується високими показниками ефективності природоохоронної мережі: у структурі ПЗФ району представлені усі категорії природно-заповідних територій та об’єктів, коефіцієнт заповідності – 14,28%, що майже відповідає науково-обґрунтованому показнику (15%), коефіцієнт інсуляризованості – 0,27, що свідчить про невелику розчленованість ПЗФ району.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гродзинський Д. М. Проблеми збереження та відновлення біорізноманіття в Україні / Д. М. Гродзинський, Ю. Р. Шеляг-Сосонко Т. М. Черевченко та ін. – К. : Академперіодика, 2001. – 105 с.

Музиченко Оксана Семенівна **–** канд. біол. наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, e-mail: muzychenko.oksana@vnu.edu.ua

Muzychenko Oksana. S. **–** Cand. Sc. (Biol), Assistant Professor of Ecology and Environmental Protection, Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, e-mail: muzychenko.oksana@vnu.edu.ua